

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste muutmise“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on ette valmistatud Riigikogus 19. novembril 2024. aastal vastu võetud Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse 457 SE (Maa-ameti ümberkorraldamine Maa- ja Ruumiametiks) ning Riigikogu menetluses oleva Vabariigi Valitsuse seaduse ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 505 SE (edaspidi 505 SE) alusel. 505 SE kohaselt korraldatakse ümber ka Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevust. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumist viiakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumisse ligipäätavuse edendamine ja koordineerimine, maakasutuspoliitika kavandamine ja elluviimine, ruumilise planeerimise korraldamine ning maa- ja ruumivaldkonna ülesannete täitmine. Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste muutmise“ eelnõu kehtestamise eesmärk on ellu viia Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellega tõttu teiste seaduste muutmise seadus (Maa-ameti ümberkorraldamine Maa- ja Ruumiametiks). Algatatud Eelnõu on selle seaduse eelnõu rakendusakt.

Vabariigi Valitsuse määrus „Vabariigi Valitsuse määruste“ kehtestatakse avaliku teabe seaduse § 43³ lõike 5, § 43⁷ lõike 1, § 43⁹ lõike 1 punkti 6; Eesti Vabariigi maareformi seaduse ja maareformiga seonduvate õigusaktide muutmise seaduse muutmise seaduse § 14 lõike 23; Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 6 lõike 5, § 9 lõike 8 ja § 14; Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 98 lõike 2 ja § 100 lõike 2; looduskaitse seaduse § 20 lõike 3; maa hindamise seaduse § 8 lõike 2; maakorralduse seaduse § 6 lõigete 2 ja 3; maaparandusseaduse § 39 lõike 2; maareformi seaduse § 7 lõike 5, § 9 lõike 9, § 10 lõike 3, § 15 lõike 1, § 22¹ lõike 6, § 22³ lõigete 9 ja 10, § 22⁴ lõike 8, § 23 lõigete 3, 5 ja 6, § 25 lõike 6, § 29, § 31³ lõike 10, § 34¹ lõike 5, § 35¹ lõigete 11 ja 6, § 38 lõike 4; omandireformi aluste seaduse § 17 lõike 2; riigivaraseaduse § 18¹ lõike 4, § 46 lõike 5, § 95 lõike 3; ruumiandmete seaduse § 16 lõike 3, § 36 lõike 2, § 67 lõike 4 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 42 lõike 1 alusel.

VVSi eelnõus toodud ümberkorraldamine lähtub riigireformi üldisemast põhimõttest, milleks on vähendada dubleerimist riigiametites ning parandada avaliku teenuse kvaliteeti ja kättesaadavust. Seetõttu tuleb muuta 21 Vabariigi Valitsuse määrust ning muudatused on seotud valdavalt asutuste nimetuste muutmisega.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Regionaal-ja Põllumajandusministeerium maapoliitika ja riigivara osakonna projektijuht Kristi Mikiver (ning eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Regionaal-ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Christel Ilves (625 6261, christel.ilves@agri.ee). Eelnõu on keeleliselt toimetanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Kohal (5698 3427, leenikohal@agri.ee).

1.3. Märkused

Määrusega muudetakse järgmiste määruste järgmisi redaktsioone:

- 1) Vabariigi Valitsuse 26. augusti 2013. a määrust nr 129 „Eesti geoportaali ja selle infosüsteemi haldamise, arendamise, kasutamise ning selle kaudu teabe kättesaadavaks tegemise nõuded ja kord“ (RT I, 09.01.2018, 11);
- 2) Vabariigi Valitsuse 24. septembri 1996. a määrust nr 233 „Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse rakendamine“ (RT I, 12.12.2017, 8);
- 3) Vabariigi Valitsuse 05. detsembri 2013. a määrust nr 171 „Eesti topograafia andmekogu asutamine ja andmekogu pidamise põhimäärus“ (RT I, 05.07.2023, 25);
- 4) Vabariigi Valitsuse 30. juuni 1998. a määrust nr 144 „Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramise korra kinnitamine“ (RT I, 12.12.2017, 15);
- 5) Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määrust nr 164 „Geodeetiliste punktide andmekogu asutamine ja andmekogu pidamise põhimäärus“ (RT I, 05.07.2023, 31);
- 6) Vabariigi Valitsuse 10. märtsi 2022. a määrust nr 24 „Iseseisva kasutusvõimaluseta maast maareformi käigus kinnisasjale juurdelõike tegemise kord“ (RT I, 12.03.2022, 22);
- 7) Vabariigi Valitsuse 09. märtsi 2023. a määrust nr 22 „Kinnisasja erakorralise hindamise kord“ (RT I, 15.03.2023, 15);
- 8) Vabariigi Valitsuse 02. juuni 2006. a määrust nr 133 „Maa munitsipaalomandisse andmise kord“ (RT I, 11.07.2023, 12);
- 9) Vabariigi Valitsuse 06. novembri 1996. a määrust nr 267 „Maa ostueesõigusega erastamise korra kinnitamine“ (RT I, 05.07.2023, 107);
- 10) Vabariigi Valitsuse 03. septembri 1996. a määrust nr 226 „Maa riigi omandisse jätmise korra kinnitamine“ (RT I, 11.07.2023, 13);
- 11) Vabariigi Valitsuse 22. märtsi 1999. a määrust nr 105 „Maakorralduse kulude määramise, rahastamise, riiklike toetusrahade määramise ja krediteerimise korra kinnitamine“ (RT I, 11.07.2023, 11);
- 12) Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2018. a määrust nr 125 „Maaparandussüsteemide registri põhimäärus“ (RT I, 05.07.2023, 257);
- 13) Vabariigi Valitsuse 05. juuni 2014. a määrust nr 74 „Maareformi käigus riigimaale hoonestusõiguse seadmise ja selle käigus maa erastamise kord“ (RT I, 09.11.2022, 17);
- 14) Vabariigi Valitsuse 21. mai 2004. a määrust nr 189 „Maareformi läbiviimisel ehitise kaasomanike kasuks hoonestusõiguse seadmise kord“ (RT I, 12.12.2017, 20);
- 15) Vabariigi Valitsuse 04. aprilli 2000. a määrust nr 115 „Maareformi seaduse“ paragrahvides 23¹ ja 23² sätestatud vaba põllumajandus- ja metsamaa erastamise kord“ (RT I, 09.11.2022, 10);
- 16) Vabariigi Valitsuse 27. jaanuari 2005. a määrust nr 16 „Maareformi seaduse“ §-s 23⁴ sätestatud vaba metsamaa erastamise kord“ (RT I, 09.11.2022, 13);
- 17) Vabariigi Valitsuse 6. veebruari 2015. a määrust nr 14 „Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri põhimäärus“ (RT I, 05.07.2023, 258);
- 18) Vabariigi Valitsuse 22. juuni 2023. a määrust nr 64 „Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põhimäärus“ (RT I, 28.06.2023, 4);
- 19) Vabariigi Valitsuse 28. veebruari 2008. a määrust nr 58 „Riigi infosüsteemi haldussüsteem“ (RT I, 14.07.2023, 4);
- 20) Vabariigi Valitsuse 24. märtsi 2022. a määrust nr 37 „Riigi kinnisvararegistri pidamise põhimäärus“ (RT I, 25.03.2022, 11);
- 21) Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2005. a määrust nr 24 „Riigimaa kasutusvaldusesse andmise ja riigimaale kasutusvalduse seadmise kord“ (RT I, 12.12.2017, 22);

22) Vabariigi Valitsuse 05. veebruari 1993. a määrust nr 36 „Õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise kord“ (RT I, 09.11.2022, 7).

2. Eelnõu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 23 paragrahvist.

Eelnõu §-dega 1 – 7, 12, 14 – 16 ning 19 – 21 asendatakse määrustes tekstiosa „Maa-amet“ tekstiosaga „Maa- ja Ruumiamet“. Määrustes tehtavad muudatused on seotud asutuse nime muutmisega.

Eelnõu §-ga 8 asendatakse määruses tekstiosa „Maa-amet“ tekstiosaga „Maa- ja Ruumiamet“ ning sõna „regionaalminister“ tekstiosaga „majandus- ja tööstusminister“. Määruses tehtavad muudatused on seotud asutuse nime muutmisega, samuti valdkonna üleminekust tingitud vastutava ministri vahetumisega.

Eelnõu §-ga 9 asendatakse määruses tekstiosa „Maa-amet“ tekstiosaga „Maa- ja Ruumiamet“ ning tekstiosa „Regionaal ja Põllumajandusministeerium“ tekstiosaga „Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi“. Määruses tehtavad muudatused on seotud asutuse nime muutmisega, samuti valdkonna üleminekust tingitud ministeeriumi vahetumisega.

Eelnõu §-ga 10 asendatakse määruses tekstiosa „Maa-amet“ tekstiosaga „Maa- ja Ruumiamet“, sõna „regionaalminister“ tekstiosaga „majandus- ja tööstusminister“ ning tekstiosa „Regionaal ja Põllumajandusministeerium“ tekstiosaga „Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi“. Määruses tehtavad muudatused on seotud asutuse nime muutmisega, samuti valdkonna üleminekust tingitud vastutava ministri ning ministeeriumi vahetusega.

Eelnõu §-ga 11 asendatakse määruses sõna „regionaalminister“ läbivalt tekstiosaga „majandus- ja tööstusminister“, määruse punktid 18, 21 ja 22 muudetakse, kuna maavanema institutsiooni enam ei ole. Määruses tehtavad muudatused on seotud valdkonna üleminekust tingitud vastutava ministri vahetumisega, samuti asjaoluga, et maavanema institutsiooni enam ei ole.

Eelnõu §-ga 13 asendatakse määruses tekstiosa „Maa-amet“ tekstiosaga „Maa- ja Ruumiamet“ seoses asutuse nime muutmisega, kuid § 5 lõike 1 teist lauset täiendatakse pärast tekstiosa „maavanema või Maa-ameti“ tekstiosaga „Maa- ja Ruumiamet“. Määruses tehtavad muudatused on seotud asutuse nime muutmisega, samuti on tingitud asjaolust, et pooleliolevate menetluste aluseks võivad olla ka maavanema või Maa-ameti dokumendid ja edaspidi on ka Maa- ja Ruumiameti dokumendid.

Eelnõu §-ga 17 täiendatakse määruse § 3 lõiget 4 punktiga 10, millega lisatakse loetellu Maa- ja Ruumiamet.

Määruses tehtavad muudatused on seotud maaparanduse rakendusülesannete liikumisega Põllumajandus- ja Toiduametist Maa- ja Ruumiametisse ning sellest tuleneva vajadusega tööülesannete täitmiseks vajalikele andmetele juurdepääsu õiguse saamisega.

Eelnõu §-ga 18 muudetakse Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põhimäärust tulenevalt 505 SE kohastest ministeeriumide valitsemisalade muutmisest.

Eelnõu §-ga 21 asendatakse määruses tekstiosa „Maa-amet“ tekstiosaga „Maa- ja Ruumiamet“, samuti jäetakse määruse punktist 1 välja tekstiosa „ning põllumajandusreformi seaduse paragrahvi 29“. Määruses tehtav muudatus on seotud asutuse nimetuse muutmise, samuti jäetakse määrusest välja viide kehtetule õigusaktile (põllumajandusreformi seadus on kehtetu alates 1.jaanuarist 2018 a).

Eelnõu §-ga 23 sätestatakse, et määrus jõustub 1. jaanuaril 2025. aastal. Sättes on sama kuupäev mis Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu jõustumissättes.

3. Eelnõu terminoloogia

Määruse eelnõu ei sisalda uusi ega võõrtermineid, mida õigusaktides ei ole varem kasutatud.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Liikmesriikide riigiasutuste ülesehitus ja nende tegevuse korraldamine on liikmesriigi ainupädevuses, seega eelnõul puudub otsene seos Euroopa Liidu õigusega.

5. Määruse mõjud

Määruse jõustumisel tagatakse muudetavate määruste kooskõla Vabariigi Valitsuse seaduse 1. jaanuari 2025. aasta redaktsiooniga. Seega on määrusega tehtavatel muudatustel korrastav ja õiguslikku korrektsust suurendav mõju. Mõju riigiasutuste töökorraldusele on analüüsitud VVSi eelnõu seletuskirjas. Kuna käesoleva eelnõuga ei kavandata sisulisi muudatusi, ei kaasne määruse rakendamisega mõjusid loodus- ja elukeskkonnale, riigi julgeolekule, kohaliku omavalitsuse korraldusele ega regionaalarengule.

Kuna määruse rakendamisega täiendavaid mõjusid ei kaasne, siis ei ole vaja koostada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 65 lõike 2 kohast mõjude analüüsi aruannet.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid tegevusi, vajalikke kulusid ja eeldatavaid tulusid.

7. Määruse jõustumine

Määruse jõustumise ajaks on kavandatud 1. jaanuari 2025. aasta, samal ajal peaks jõustuma ka VVSi eelnõu.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemis EIS kooskõlastamiseks Justiitsministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Kultuuriministeeriumile.